

ANBEFALET LITTERATUR

4. SEMESTER

Tagensvej 86

**SYGEPLEJERSKE-
UDDANNELSEN**
KØBENHAVNS
PROFESSIONSHØJSKOLE

Gældende for efterårssemesteret 2021

Anbefalet litteratur på 4. semester

Se semesterbeskrivelse 4. semester og studieordning for sygeplejerskeuddannelsen 2019

Sygeplejerskeuddannelsen

Institut for Sygeplejerske- og Ernæringsuddannelser
Københavns Professionshøjskole

Gældende for efterårssemesteret 2021

Uddannelsesleder med ansvar for 4. semester

Susan Ptak Rasmussen, KP Nørrebro

Semesterkoordinatorer på 4. semester

Karen Tind Nielsen, KP Nørrebro

Ulla Gars Jensen, KP Nørrebro

ANBEFALET LITTERATUR

Alfabetisk oversigt.

*Litteraturen er indscannet.

Valgfrie elementer

Rusmidler

Uge 35

Askgaard, G. (2020). Hospital admissions and mortality in the 15 years after a first-time hospital contact with an alcohol problem: a prospective cohort study using the entire Danish population. *International journal of epidemiology*, 49(1), 94–102. <https://doi.org/10.1093/ije/dyz159>

Becker, U. (2016). Alkoholrelaterede somatiske skader. I *Alkohol - brug, konsekvenser og behandling* (s. 119–138). Munksgaard. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/be083a47a59e46eaaafd5bddbae4e189>

Dau, S., & Nielsby, U. (2018). Klinisk lederskab en kompleks og multidimensionel størrelse. I S. Dau, *Klinisk lederskab : en grundbog i sygeplejen*. (1. udg., s. 25–39). FADL.

Dreyer-Kramshøj, M. (2010). Drop berøringsangsten og tal om misbrugsmonsteret. *Forkant*, 2, 6–11. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/a88851b25ab545548b2e22ff1dd142e5>

Elholm, B. S. (2015). Alkoholabstinenssymptomer. I N. Brünés, B. S. Elholm, & N. Kappel (Red.), *Mennesker med alkoholproblemer : baggrund, belastning, behandling*. (1. udg.). Nyt Nordisk Forlag : i samarbejde med Dansk Sygeplejeråd.

Gillespie, M. (2010). Using the Situated Clinical Decision-Making framework to guide analysis of nurses' clinical decision-making. *Nurse education in practice*, 10(6), 333–340. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2010.02.003>

Glasscock, T. (2019). Klinisk lederskab i sygeplejen. I D. S. Eldrup & T. Glasscock (Red.), *At lede sygepleje - sygeplejerskens virksomhedsområde*. (1. udg.). Gad.

Goffman, E. (2009). Stigma og social identitet. I E. Goffman, *Stigma : om afvigerens sociale identitet*. (2. udg., s. 43–72). Samfundslitteratur. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/527c57964082445889769109b2dd5e9f>

Hammerich, E., & Frydensberg, K. (u.å.-b). Kommunikation, kortslutning og kontakt. I E. Hammerich & K. Frydensberg, *Konflikt og kontakt* (s. 82–88). <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/2c722a6632e94e56ab65bc83c729ef25>

Jensen, A. F. (2016). Afhængighedens biologi. I U. Becker & J. Tolstrup (Red.), *Alkohol : brug, konsekvenser og behandling*. (1. udg., s. 89–98). Munksgaard.

Kappel, N., & Tanderup, L. (2020a). *Social udsathed og sygepleje* (1. udg.). Samfundslitteratur.

Kappel, N., Tanderup, L., & Pedersen, M. K. (2019). Sygepleje og udsatte patientgrupper. I S. Hundborg (Red.), *Sygepleje & patientinvolvering, Bind 3* (1. udg., s. 265–286). FADL. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/b06e9877ad08449981ea8f88c54d71df>

Orvik, A. (2015). Den dobbelte kompetansen. I Arne Orvik, *Organisatorisk kompetanse : innføring i profesjonskunnskap og klinisk ledelse* (2. udg.). Cappelen Damm akademisk.

Rindom, H. (2007). *Rusmidlernes biologi : om hjernen, sprut og stoffer* (Danmark. Sundhedsstyrelsen., Red.; 3. udg.). Sundhedsstyrelsen ; [eksp.] Schultz Information.

Samson, D. E. (2019). Sundhedsvæsenet som organisation. I *At lede sygepleje - sygeplejerskens virksomhedsområde*. (2. udg., s. 53–76). Gad.

Zierau, F. (2016). Alkoholproblemer - definition. I *Alkohol : brug, konsekvenser og behandling*. (1. udg.). Munksgaard.

Uge 36

Johansen, K. S., Busch, S., Jeppesen, P. P., Mårtensson, S., Poulsen, H., & Larsen, J. L. (2018). Dobbelt diagnosepatienters møde med det psykiatriske behandlingssystem. *Tidsskrift for Forskning i Sygdom og Samfund*, 28.

Kappel, N., & Tanderup, L. (2020b). *Social udsathed og sygepleje* (1. udg.). Samfundslitteratur.

Ludvigsen, K. B., & Brünés, N. (2013). Socialsygepleje i somatikken. I K. B. Ludvigsen & N. Brünés, *Socialsygepleje i somatik og psykiatri : en antologi over erfaringerne fra Projekt socialsygepleje - det gode patientforløb*. (1. udg., s. 35–79). KABS Viden.

Ludvigsen, K. B. (u.å.). Forbedret indsats for indlagte patienter med stofbrug. *STOF*.

Pedersen, I., Lund, M., Glasscock, T., & Eldrup, D. S. (2019). Kvalitetsudvikling. I Tine Glasscock, Dorte Samson Eldrup, & Janne Friis Andersen (Red.), *At lede sygepleje: sygeplejerskens virksomhedsområde* (s. 269–280, 286–292, 295–297). Gad. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/c20bc5306bc949da92500b009358644d>

Pedersen, P. V. (2019). *Socialt udsattes møde med sundhedsvæsenet*.

Rhodes, T. (2002). The “risk environment”: a framework for understanding and reducing drug-related harm. *The International journal of drug policy*, 13(2), 85–94. [https://doi.org/10.1016/S0955-3959\(02\)00007-5](https://doi.org/10.1016/S0955-3959(02)00007-5)

Sorknæs, A. D., Kolbæk, R., & Fredskild, T. U. (2018). De politiske og administrative rammer for den sundhedsinformatiske udvikling. I T. U. Fredskild (Red.), *Sundhedsinformatik i sundhedsvæsenet*. (1. udg., s. 23–45). Gad.

Sundheds og Ældreministeriet. (u.å.). *Bekendtgørelse af lov om autorisation af sundhedspersoner og sundhedsfaglig virksomhed*. <https://www.retsinformation.dk/eli/lt/a/2018/1141>

Sundhedsstyrelsen. (u.å.-b). Smertebehandling. I *Vejledning til læger, der behandler opioidafhængige patienter med substitutionsmedicin* (s. 56–58).

Sundhedsstyrelsen. (u.å.-a). *Metoder i familieorienteret alkoholbehandling* (s. 18–62, 65–76). [https://www.sst.dk/~media/7DA396285B2E4B1183CF9B77FD6E3D04.ashx](https://www.sst.dk/~/media/7DA396285B2E4B1183CF9B77FD6E3D04.ashx)

Svenningsen, H., & Fredskild, T. U. (2017). Velfærdsteknologiske muligheder for patientinddragelse. I K. H. Pii & T. U. Fredskild (Red.), *Patientinddragelse i praksis : erfaringer, metoder og perspektiver*. (1. udg., s. 169–197). Gad.

Svenningsen, Hanne, & Fredskild, T. U. (2017a). Velfærdsteknologiske muligheder for øget patientinddragelse. I *Patientinddragelse i praksis : erfaringer, metoder og perspektiver*. (1. udg., s. 169–197). Gad. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/247324e1977147618eec7a52f2506c3b>

Svenningsen, Hanne, & Fredskild, T. U. (2017b). Velfærdsteknologiske muligheder for øget patientinddragelse. I *Patientinddragelse i praksis : erfaringer, metoder og perspektiver*. (1. udg., s. 169–197). Gad. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/247324e1977147618eec7a52f2506c3b>

Søgaard, V. Y. (u.å.). Er det medicin du er påvirket af? *Sygeplejersken*.

Trembacz, B. (2009b). Medafhængighed og de fire roller. I B. Trembacz, *Vokset op med alkoholproblemer : barndom og voksenliv : konsekvenser, modstandskraft og frigørelse* (1. udg., s. 103–114). Dansk Psykologisk Forlag ; [eksp. DBK]. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/f85d273b525142d0a567c03173863106>

Trembacz, B. (2009a). Datteren, der ikke kunne komme i gang med sit liv. I B. Trembacz, *Vokset op med alkoholproblemer. Barndom og voksenliv : konsekvenser, modstandskraft og frigørelse* (1. udg., s. 169–175). Dansk Psykologisk Forlag ; [eksp. DBK]. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/aa8f4db1963d48769f108e0abff9af99>

Voltelen, B., & Bjerre, J. (2018). Introduktion til Calgary modellerne - familieindsigt og intervention. I B. Voltelen & J. Bjerre, *Familiedialog og refleksion ved alvorlig sygdom : en guide for sundhedsprofessionelle*. (1. udg., s. 19–27). Samfundslitteratur.

Uge 37

Becker, H. S. (2020). *Outsidere : studier i afvigelsessociologi* (2. udg.). Hans Reitzel.

Birkmose, D. (2013). Afmagten og magten for den enkelte og i gruppen. I Syddansk Universitet (Red.), *Når gode mennesker handler ondt : tabuet om forråelse*. (s. 39–59). Syddansk Universitetsforlag. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/2a7bcfcc753942d8a2bccffed584ef6>

Hammerich, E., & Frydensberg, K. (u.å.-a). At forstå konflikter. I E. Hammerich & K. Frydensberg, *Konflikt og kontakt : om at forstå og håndtere konflikter*. (3. udg., s. 41–65). <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/d4ad8dda-6ad3-4106-9fa1-b0c61ce86e2d>

Järvinen, M. (1998). En moralsk sygdomsmodel. I Margaretha Järvinen, *Det dårlige selskab :*

misbrug, behandling, omsorg (1. udg.). SocPol.

Kappel, N. (u.å.). Fordomme, kategorisering og stigmatisering af mennesker med alkoholproblemer. I N. Brünés, B. S. Elholm, & N. Kappel (Red.), *Mennesker med alkoholproblemer - baggrund, belastning, behandling*.

Mørck, C., Kappel, N., & Martinsen, B. (2020). The Lived Experience of Alcohol dependence: A Reflective Lifeworld Research among Outpatients in Alcohol Treatment. *Issues in Mental Health Nursing*.

Pedersen, M. U. (u.å.). Er misbrug og afhængighed af rusmidler en sygdom? I M. U. Pedersen, *Udvikling af misbrug*.

Uge 38

Nielsen, D. A., Hjørnholm, T. Q., & Jørgensen, P. S. (2019). Litteratur og kilder. I D. A. Nielsen, T. Q. Hjørnholm, & P. S. Jørgensen, *Det gode bachelorprojekt i sundhedsuddannelserne : håndbog i opgaveskrivning og metode*. (1. udg.). Samfundslitteratur.

Uge 39

Uge 40

Perspektiver på udsathed, sårbarhed og skrøbelighed

Uge 35

Dau, S., & Nielsby, U. (2018). Klinisk lederskab – en kompleks og multidimensionel størrelse. I S. Dau & U. Nielsby (Red.), *Klinisk lederskab : en grundbog i sygeplejen*. (1. udg., s. 25–39). FADL. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/52c949ce3e124e9ca987984e41950e33>

Ejrnæs, M. (2015). Risiko, risikofaktorer og resiliens. I T. Erlandsen (Red.), *Udsatte børn og unge : en grundbog*. (1. udg., s. 47–58). Hans Reitzel. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/acfee5a27b474652b1c5b9088c2a4cf3>

Eldrup, D. S. (2019). Sundhedsvæsenet som organisation. I D. S. Eldrup & T. Glassock (Red.), *At lede sygepleje - Sygeplejerskens virksomhedsområde* (s. 53–75). Gad.

Evron, L. (u.å.). Sundhedsfremme og forebyggelse. I *Folkesundhedsvidenskab og epidemiologi* (2. udg., s. 53–82). <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/c7574d088c3e4ec4aa21a046e49f72a1>

Glassock, T. (2019). Klinisk lederskab i sygepleje. I D. S. Eldrup & T. Glassock (Red.), *At lede sygepleje - sygeplejerskens virksomhedsområde* (s. 25–39). Gad.

Grumløse, S. ., & Marschall, A. (2020). Udsathed og familieliv. I S. . Grumløse & A. Marschall, *Familie i medgang og modgang* (1. udg., s. 57–76). Hans Reitzel. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/2d3036eb593a4d518ca8bbfd8812d060>

Guenther, L. (2021). Framing as a Concept for Health Communication: A Systematic Review. *Health communication*, 36(7), 891–899.

Haase, K., Barbesgaard, H., Suhr, L., Hjortsø, M., Andersen, J. F., & Kappel, N. (2016). Nye begreber i sygeplejerskeuddannelsen : klinisk beslutningstagen og klinisk lederskab. *Uddannelsesnyt [online]*, 27(3), 11–16.

Jørgensen, G. K. (2015a). *Ingen andre har forstået os, har forstået, hvor vigtige vi er : en undersøgelse af sundhedsplejerskers faglige selvforståelser : ph.d. afhandling.* (s. 51–53). Aarhus Universitet, Institut for Uddannelse og Pædagogik. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/627e6dfac4d84258a4ff8df5fb3b5ddb>

Orvik, A. (2015). Den dobbelte kompetansen. I A. Orvik, *Organisatorisk kompetanse : innføring i profesjonskunnskap og klinisk ledelse* (2. udg., s. 17–39). Cappelen Damm akademisk. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/10ddb295e4004081adddf657ce290744>

Petersen, K. E. (2016). Udsatte børn og unge - teoretiske perspektiver på og forståelser af ud-sathed. I J. H. Lund (Red.), *Tværprofessionelt samarbejde om udsatte børn og unge* (s. 39–61). Turbine Akademisk. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/ca8a818f5b3245eeb10815106647181e>

Wind, G., & Jorgensen, G. (2020). “It has been fun. Super-duper fantastic”: Findings from a Danish respite programme to support young carers. *Health & social care in the community*, 28(1), 100–109.

Uge 36

Barnets psykiske udviklinge gennem samhörighedserfaringer. (2009). I S. Hart, *Den følsomme hjerne : hjernens udvikling gennem tilknytning og samhörighedsbånd.* (s. 157–183). Hans Reitzels Forlag. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/593e2590e63341d5bc1940b9df4bcd68>

Bakken, R. (2020). *Alle vil leve længe, men ingen vil blive gamle.* Samfundslitteratur.

Hansen, J. T. R. (2007). Tilknytningens betydning for etablering af nære relationer. I *Relationer i psykologien* (2. udg., s. 34–57). Billesø & Baltzer. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/4f89dec226f64468990c8947f09d6ddf>

Hjelholt, M., & Kickbusch, J. (2021). *Dét skal du ordne på nettet - om digitalt udsatte ældre* (s. 26–46). CDR Forlag. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/d873f8ef3b8d41f7b523ed81440e41f8>

Klode, K. (2020). Interprofessional and intersectoral collaboration in the care of vulnerable pregnant women: An interpretive study. *Journal of Interprofessional Care*, 1–10.

Pedersen, I., Lund, M., Eldrup, D. S., & Glassock, T. (2019). Kvalitetsudvikling. I D. S. Eldrup & T. Glassock (Red.), *At lede sygepleje - sygeplejerskens virksomhedsområde.* (2. udg., s. 269–300). Gads Forlag.

Sorknæs, A. D., Kolbæk, R., & Fredskild, T. (2018). De politiske og administrative rammer for den sundhedsinformatiske udvikling. I *Sundhedsinformatik i sundhedsvæsenet* (s. 23–44). Gads Forlag. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/f60f4ad2d1c2465a9191148388d7dbcb>

Svenningsen, H., & Fredskild, T. U. (2017). Velfærdsteknologiske muligheder for øget patientinddragelse. I *Patientinddragelse i praksis - erfaringer, metoder og perspektiver* (s. 169–197). Gads Forlag. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/0fb3a88439f14db3a5abc22106c9bbd7>

Uge 37

Fjordside, S. (2019). Systematisk litteraturstudie - viden om betydning af mundpleje. I *Undersøgelsesmetoder i sundhedsfagligt arbejde - en grundbog* (s. 141–158). Samfundslitteratur. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/1b03098a705844b78d736d7c5430a397>

Hammerich, E., & Frydensberg, K. (2012). At forstå konflikter. I Else Hammerich & m.fl., *Konflikt og kontakt : om at forstå og håndtere konflikter*. (3. udg., s. 30). Hovedland. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/0545ca9a99584e339b2b02ff68547787>

Hansen, S. H. (2020). *Angste børn bliver afledt af Virtual Reality*. Fagligt Selskab for Sygeplejersker der arbejder med børn og unge. <https://xn--brne-og-ungesygeplejersken-vwc.dk/angste-boern-bliver-afledt-af-virtual-reality/>

Kyng, M., & Rasch, S. M. (2019). *Udenlandske erfaringer og viden om sårbare og skrøbelige ældre - Opsporing, opfølgende indsatser, arbejdsgange og koordinationsprocesser* (s. 13–22). Sundhedsstyrelsen. <https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2019/Haandtering-af-saarbare-og-skroebelige-aeldre.ashx?la=da&hash=5D5DD1EC352266D14999792122F95DB1DCBDE052>

Lund, L. (2019). *Trivsel og hverdagsliv blandt børn og unge med kronisk sygdom*. Statens Institut for Folkesundhed. https://www.sdu.dk/sif/-/media/images/sif/sidste_chance/sif/udgivelser/2019/trivsel_og_hverdagsliv_blandt_boern_og_unge_med_kronisk_sygdom_23052019.pdf

Rigshospitalet. (2019). *Kræftramte børn går i skole via robot*. Rigshospitalet. <https://www.rigshospitalet.dk/presse-og-nyt/nyheder/nyheder/Sider/2019/december/kraeftramte-boern-gaar-i-skole-via-robot.aspx>

Rigshospitalet. (2020). *Nyt digitalt spilunivers skal gøre indlagte børn og unge 'monster aktive'*. Rigshospitalet. <https://www.rigshospitalet.dk/boerneriget/nyheder-og-presse/nyheder/Sider/2020/Nyt-spil-skal-g%C3%B8re-indlagte-b%C3%B8rn-og-unge-monster-aktive.aspx>

Sodemann, M. (2020). *Det du ikke ved får patienten ondt af : tværkulturel klinik og kommunikation i mødet med etniske minoritetspatienter*. eget forlag. <https://www.ouh.dk/dwn770311>

Sodemann, M. (2018). *Sårbar? - det kan du selv være : sundhedsvæsnets rolle i patienters sårbarhed*. Eget forlag.

Spiers, J. (2000). New perspectives on vulnerability using emic and etic approaches. *Journal of advanced nursing*, 31(3), 715–721.

Uge 38

Bøgeskov, B. O. (2017). *Etisk dialog i sundhedsvæsenet : en introduktion*. (Professionsskolen UCC., Red.). Samfundslitteratur.

Edmondson, A. J. (2019). The pros and cons of using photographs in nursing research. *Nurse Researcher*, 27(2), 8–13.

Evron, L. (2020). Medicinsk performance og empatisk forståelse. *Gerontologi*, 36(2), 15–21. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/3543a908b647475db95eafc297a84e60>

Jørgensen, G. K. (2015b). *Ingen andre har forstået os, har forstået, hvor vigtige vi er : en undersøgelse af sundhedsplejerskers faglige selyforståelser : ph.d. afhandling*. (s. 62–63). Aarhus Universitet, Institut for Uddannelse og Pædagogik. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/31e706599fbd465fabd6598322911973>

Pedersen, O. (2016). Normalitetens magt i sundhedsplejens praksis. I *Det nære sundhedsvæsen : perspektiver på samfundsudvikling og møder mellem mennesker*. (1. udg., s. 161–170). Munksgaard. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/2bea2e1d84244985a1a4ae59ad9051a3>

Viborg, A. L. (2019). Inflammatorisk tarmsygdomme. I A. L. Viborg & A. W. Torup (Red.), *Sygdomslære*. (3. udg., s. 327–333). Munksgaard.

Weitkamp, E., & Mermikidis, A. (2016). Medical performance and the inaccessible experience of illness: an exploratory study. *Medical Humanities*, 4(3), 186–193. <https://mh.bmj.com/content/42/3/186>

Uge 39

Maple. (2019). *Familier i sårbare positioner*. Maple. https://maplecph.com/download/190108_Maple_Egmont_Rapport.pdf

Rambøll. (2020). *Casebeskrivelser styrket rehabiliteringsindsats for de svageste ældre*. Rambøll. <https://www.vive.dk/media/pure/14892/4039029>

Rambøll Management Consulting. (2020). *Kortlægning af viden om grupper af udsatte ældre borgere med særlige behov*. Rambøll. <https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2020/Kortl%C3%A6gning-af-viden-om-grupper-af-udsatte-%C3%A6ldre-borgere-med-s%C3%A6rlige-behov/Kortlaegning-af-viden-om-grupper-af-udsatte-aeldre-borgere-med-saerlige-behov.ashx?la=da&hash=91571F3B6976790E0CE33BC322E49718255A77FC>

Sundhedsstyrelsen. (2017). *Tidlig indsats for sårbare familier - Afdækning af kommunernes indsats til gravide, spæd- og småbørn og deres forældre med udgangspunkt i sundhedsplejens ydelser*. Sundhedsstyrelsen. <https://www.sst.dk/-/media/Puljer/Tidlig-indsats-for-s%C3%A5rbare-familier/Afdaekningsrapport.ashx?la=da&hash=7A1E92D4DA44AA4F8F03B3B336F433E504BA7E07>

Wentzler, H. S. (2020). *Fra hospital til hjem – Skrøbeligheder i ældres forløb i en landkom-*

mune. Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd. <https://www.vive.dk/media/pure/14892/4039029>

Uge 40

Klinisk lederskab i et globalt og lokalt perspektiv

Uge 35

Sorgenfri Hansen, K. (Red.). (u.å.). *Medicinsk turisme stortrives, og det har konsekvenser for patienter og sygehusvæsener verden over*. https://phmetropol-primo.hosted.exlibris-group.com/permalink/f/bm3431/TN_45DBC_ARTIKELBASE_DSarticle-37467588

Nye begreber i sygeplejerskeuddannelsen : klinisk beslutningstagen og klinisk lederskab. (2016). *Uddannelsesnyt [online]*, Årg. 27, nr. 3 (2016).

Dau, S., & Nielsby, U. (2018). Klinisk Lederskab. I S. Dau (Red.), *Klinisk lederskab : en grundbog i sygeplejen* (1. udg., s. 26–39). FADL. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/937b6ca5469141d3947ac4fab0131a00>

Glasscock, T., & Eldrup, D. S. (2019). *At lede sygepleje - sygeplejerskens virksomhedsområde*. (2. udg.). Gad.

Laugesen, B., Grønkjær, M., Kusk, K. H., Kitson, A., & Voldbjerg, S. L. (2021). Præsentation af begrebsrammen FoC. I *Fundamentals of Care, Klinik, ledelse, uddannelse og forskning* (1. udg., s. 15–35). Munksgaard. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/128278a3204b46639806b7a66f9bfe52>

National Geographic. (u.å.). *Lost and found* [Video]. https://www.youtube.com/watch?v=_hspKngQ-3E

Nielsen, B., Farid Røjgård, & Krag, H. (2020). Interkulturel kommunikation. I *Kulturmøder i sygeplejen* (1. udg., s. 40–49). Samfundslitteratur. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/b38e58b7a5ee4e8884771b1f86d00759>

Nielsen, D. A., Hjørnholm, T. Q., & Jørgensen, P. S. (u.å.). Litteratur og kilder. I *Det gode bachelorprojekt* (1. udg., s. 92–103). <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/b82914a8bb5a4a978b2326a72cdabda0>

Orvik, A. (2015). Den dobbelte kompetansen. I A. Orvik, *Organisatorisk kompetanse : innføring i profesjonskunnskap og klinisk ledelse* (2. udg., s. 17–39). Cappelen Damm akademisk. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/0d4c18deae084f619b81eb88e7b8a0f9>

Tanderup, L., & Kappel, N. (2020). Kulturelle aspekter af socialt udsathed. I *Social udsathed og sygepleje* (1. udg., s. 65–75). Samfundslitteratur. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/51f7cf227b584a66ba41dd22545846d4>

Uge 36

Dahlgren, G., & Whitehead, M. (u.å.). *European strategies for tackling social inequities in health: Levelling up Part 2*. https://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0018/103824/E89384.pdf

Grønkjær, M., Poulsen, I., & Damsgaard, T. L. (2021). Fundamentals of care : klinik, uddannelse, ledelse og forskning. I Mette Grønkjær, Ingrid Poulsen, & Tove Lindhardt Damsgaard (Red.), *Fundamentals of care : klinik, uddannelse, ledelse og forskning* (1. udg., s. 15–35). Munksgaard.

Kappel, N., & Tanderup, L. (2020). *Social udsathed og sygepleje* (N. Kappel & L. Tanderup, Red.; 1. udg.). Samfundslitteratur.

Pedersen, I., Lund, M., Glasscock, T., & Eldrup, D. S. (2019). Kvalitetsudvikling. I Tine Glasscock, Dorte Samson Eldrup, Janne Friis Andersen, & m. fl (Red.), *At lede sygepleje: sygeplejerskens virksomhedsområde* (s. 17). Gad. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/c20bc5306bc949da92500b009358644d>

Sorknæs, A. ., Kolbæk, R., & Fredskild, T. U. (2018). De politiske og administrative rammer for den sundhedsinformatiske udvikling. I T. U. Fredskild, R. Kolbæk, A. D. Sorknæs, & U. Gars (Red.), *De politiske og administrative rammer for den sundhedsinformatiske udvikling* (1. udg., s. 23–44). Gads Forlag.

Svenningsen, H., & Fredskild, T. U. (2017). Velfærdsteknologiske muligheder for øget patientinddragelse. I K. H. Pii & T. U. Fredskild (Red.), *Patientinddragelse i praksis : erfaringer, metoder og perspektiver* (1. udg., s. 169–197). Gad. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/247324e1977147618eec7a52f2506c3b>

Sørensen, E. E., & m.fl. (2017). Sygepleje tilbage til det basale. *Fag og forskning, 1*, 52–57. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/9ca88f1b96644377b3be8d412cabe08>

Uge 37

FOA. (u.å.). *Bryd tabuet - at tale om fejl* [Video]. <https://www.foa.dk/forbund/temaer/p-aa/sigdet-hoejt/tema-videoer>

Hammerich, E., & Frydensberg, K. (u.å.). Kommunikation, kortslutning og kontakt. I E. Hammerich & K. Frydensberg, *Kommunikation, kortslutning og kontakt*.

Hammerich, Else, & m.fl. (2012). At forstå konflikter. I Else Hammerich (Red.), *Konflikt og kontakt : om at forstå og håndtere konflikter* (3. udg., s. 41–65). Hovedland. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/761cc4414c9e400f8e18dd137cff056b>

Kaae, A. (2018). Gruppeproces og -problemer. I *Problemorienteret projektarbejde : en værktøjsbog* (s. 225–251). Samfundslitteratur. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/84be9cbe19844d4586899f82c6401b18>

Uge 38

Uge 39

Uge 40

Dispositio - Hvad skal lytteren lære? (2010). I L. Greve, *Den gode præsentation* (s. 16). Samfundslitteratur. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/0bc1e492164a409296b10d259f32b4ad>

Sønderby, L., & Munksgaard, M. E. (2020). Sygeplejestuderende Pitcher. *Uddannelsesnyt, 1*. https://dsr.dk/sites/default/files/2339/uddannelsesnyt_1_2020.pdf

Kompleks sygepleje i det nære sundhedsvæsen

Uge 1. Introduktion til kompleks sygepleje i det nære sundhedsvæsen

Dau, S., & Nielsby, U. (2018). Klinisk lederskab – en kompleks og multidimensionel størrelse. I S. Dau & U. Nielsby, *Klinisk lederskab – en grundbog i sygeplejen* (1. udgave., s. 25–39). Fadl's Forlag. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/790cdad58dbb4bfe95abc26c30a507e7>

Eldrup, D. (2019). Sundhedsvæsenet som organisation. I Dorte Samson Eldrup & Tine Glasscock (Red.), *At lede sygepleje - sygeplejerskens virksomhedsområde*. (2. udg., s. 53–75). Gad.

Glasscock, T. (2019). Klinisk lederskab i sygeplejen. I D. S. Eldrup & T. Glasscock (Red.), *At lede sygepleje - sygeplejerskens virksomhedsområde* (s. 13–52). Gads Forlag.

Haase, K. (2016). Nye begreber i sygeplejerskeruddannelsen. Klinisk beslutningstagen og klinisk lederskab. *Uddannelsesnyt, Oplysninger mangler*(3), 11–16.

Højbjerg, K., & Larsen, K. (2018). At lære at agere i et sundhedsvæsen under forandring. I S. Hundborg (Red.), *Sundhedsvæsenet under forandring* (1. udg., s. 9–31). Munksgaard.

Jekes, I. (2019). Lovgivning som ramme for den kommunale sygepleje. I I. Jekes & U. Skjødt (Red.), *Sygepleje i det nære sundhedsvæsen* (1. udg., s. 48–64). Gad. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/3e90595d6b3f48acb44a1e5136bb8cfa>

Kommunernes Landsforening. (2012a). Indledning og vision. I Kommunernes Landsforening, *Det nære sundhedsvæsen* (s. 11–13). KL. https://www.kl.dk/media/10485/kl-udspil_det_n-re_sundhedsv-sen_-2012.pdf

Kommunernes Landsforening. (2012c). Sammenfatning. I Kommunernes Landsforening, *Det nære sundhedsvæsen* (s. 4–10). KL. https://www.kl.dk/media/10485/kl-udspil_det_n-re_sundhedsv-sen_-2012.pdf

Orvik, A. (2015). Den dobbelte kompetansen. I A. Orvik, *Organisatorisk kompetanse : innføring i profesjonskunnskap og klinisk ledelse* (2. udg., s. 17–39). Cappelen Damm Akademisk. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/10ddb295e4004081adddf657ce290744>

Vilstrup, D. L. (2018). Sundhedsvæsenet som ramme for klinisk sygepleje. I S. Jastrup & D. H.

Rasmussen (Red.), *Klinik : grundbog i sygepleje* (2. udg., s. 37–54). Munksgaard. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/2759008012f44129a3eeacc9713840c2>

Vinge, S. (2018). *Kompleksitet i den kommunale hjemmepleje: en analyse af sygeplejerskernes perspektiv på kompleksitet i sygeplejen.* (s. 77). Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd. <https://www.vive.dk/da/udgivelser/kompleksitet-i-den-kommunale-sygepleje-10847/>

Uge 2. Tema 1: Ældre, skrøbelige borgere med behov for tidlig opsporing

Birkler, J. (2017). Blik for ældre. I J. Birkler, *Etik i ældreplejen* (1. udg., s. 33–43). Munksgaard. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/c6a1de2217824e3187f3432a601ffbe7>

Evron, L. (2020). Medicinsk performance og empatisk forståelse. *Gerontologi*, 36(2), 15–21. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/b4c5a60cb86a47d3bcc52fd6206b6260>

Evron, L. (2017). Den ældre borger. I K. Haase & M.-L. Sharp-Johansen (Red.), *Sygeplejefaglige problemstillinger* (s. 71–88). Munksgaard. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/96c08b26c43846618493502e67721893>

Fredskild, T. U., & Svenningsen, H. (2017). Velfærdsteknologiske muligheder for øget patientinddragelse. I K. H. Pii & T. U. Fredskild (Red.), *Patientinddragelse i praksis : erfaringer, metoder og perspektiver.* (1. udg., s. 169–197). Gad.

Holm, E., & Henriksen, L. (2017). Sygdom hos den geriatriske patient. I S. Jastrup & E. A. Holm (Red.), *Sygepleje til ældre.* (1. udg., s. 53–64). Munksgaard. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/758f42c298b54cfc855edec97b012b35>

Kolbæk, R., & m.fl. (2018). De politiske og administrative rammer for den sundhedsinformatiske udvikling. I T. U. Fredskild, R. Kolbæk, A. D. Sorknes, & U. Gars (Red.), *Sundhedsinformatik i sundhedsvæsenet.* (1. udg., s. 23–45). Gad.

Kommunernes Landsforening. (2012b). Kvalitet i det nære sundhedsvæsen. I Kommunernes Landsforening, *Det nære sundhedsvæsen.* (s. 15–16). KL. https://www.kl.dk/media/10485/kl-udspil_det_n-re_sundhedsv-sen_-2012.pdf

Kristensen, S., & Mainz, J. (2020). Hvordan kan patientsikkerhedsproblemer identificeres i daglig praksis? I S. Kristensen & J. Mainz, *Basal patientsikkerhed.* (1. udg., s. 87–101). Munksgaard. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/50f43f27f37c43bd9230f99cd5b76b6f>

Pedersen, I., & m.fl. (2014). Kvalitetsudvikling. I D. Eldrup & T. Glasscock (Red.), *At lede sygepleje - sygeplejerskens virksomhedsområde.* (1. udg., s. 269–300). Gad.

Storm, A. (2013). Aldring og funktionsevne. I E. M. S. Damsgaard, D. Nielsen, & K. Rahbek (Red.), *Geriatrici: en tværfaglig problemorienteret tilgang* (1. udg., s. 55–72). Gads Forlag. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/9689349952494a5e8d81208160531766>

Sundhedsstyrelsen. (2017c). *Tidlig opsporing af forringet helbredstilstand og nedsat funktions- evne hos ældre mennesker*. Sundhedsstyrelsen. <https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2017/Tidlig-opsporing-af-forringet-helbredstilstand-og-nedsat-funktionsevne-hos-aeldre-mennesker.ashx?la=da&hash=EC4A2AD6BA14C83565EEFB546B268CAE396D41BF>

Sygeplejeetisk Råd. (2014). *De sygeplejeetiske retningslinjer*. Sygeplejeetisk Råd. https://dsr.dk/sites/default/files/479/sygeplejeetiske_retningslinjer_2014.pdf

Uge 3. Tema 2: Udlæggelse af borgere i eget hjem

Adelman, R. D., & m.fl. (2014). Caregiver burden. A clinical review. *JAMA*, 311(10), 1052–1059. <http://gfcourse.co.il/wordpress-he/wp-content/uploads/2015/10/caregiver-burden.pdf>

Albertsen, K., & Wiegman, I.-M. (2014). *Relationel Koordinering - om tværfagligt samarbejde og kommunikation*. <https://teamarbejdsliv.dk/wp-content/uploads/01-Relationel-koordinering-artikel-Karnov-HR-Guide-2014.pdf>

Drageset, I. (2009). Forholdet mellem avhengighet og autonomi i hjemmesykepleien. *Klinisk Sygepleje*, 23(2), 14–23. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternal-key/a3909b19bf3d4f1c8285d1ef7f9a381f>

Finderup, J., & Pedersen, J. D. (2020). *Behandling i eget hjem kan blive ét stort eksperiment, hvis ikke vi tager de rette forholdsregler*. <https://politikensundhed.dk/debat/art7852683/Behandling-i-eget-hjem-kan-blive-%C3%A9t-stort-eksperiment-hvis-ikke-vi-tager-de-rette-forholdsregler>

Hammerich, E., & Frydensberg, K. (2012). At forstå konflikter. I E. Hammerich & K. Frydensberg, *Konflikt og kontakt : om at forstå og håndtere konflikter*. (1. udg., s. 41–65). Hovedland; i samarbejde med Center for konfliktløsning. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternal-key/d4ad8dda-6ad3-4106-9fa1-b0c61ce86e2d>

Hammerich, E., & Frydensberg, K. (2009). Kommunikation - Kortslutning og kontakt. I E. Hammerich & K. Frydensberg, *Konflikt og kontakt : om at forstå og håndtere konflikter*. (2. udg., s. 82–88). Hovedland; i samarbejde med Center for konfliktløsning.

Kommunernes Landsforening. (2018b). *Kommuner overtager sygehusopgaver men mangler klare rammer*. <https://www.kl.dk/nyheder/momentum/2018/kommuner-overtager-sygehusopgaver-men-mangler-klare-rammer/>

Kommunernes Landsforening, S. (2011). *Fremtidens hjemmesygepleje. Udfordringsrapport*. 16–22. https://vpt.dk/sites/default/files/Udfordringsrapport_Fremtidens_Hjemmesygepleje_0.pdf

Nielsen, B. F. R. (2019). Pårørendes rolle i den kliniske beslutning. I B. F. R. Nielsen & H. Barbesgaard (Red.), *Klinisk beslutningstagen : sygeplejefaglige perspektiver*. (1. udg., s. 221–232). Fadl. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternal-key/c88b21039e394ddf9ce6989f487c64af>

Region Hovedstaden. (2019). *Kommunikationsaftale. Aftale om tværsektoriel kommunikation mellem kommunerne og hospitalerne i Region Hovedstaden om indlæggelser og udskrivninger i*

somatikken. 16. <https://www.regionh.dk/Sundhedsaftale/Vaerktoejskasse/Documents/Kommunikationsaftale2019final.pdf>

Sundhedsstyrelsen. (2017b). *Kvalitetsstander for kommunale akutfunktioner i hjemmesygeplejen - krav og anbefalinger til varetagelse af særlige sygeplejeindsatser*. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/f3bb63b5851a4f09b3cc4e3b1e3c2cd1>

Voltelen, B., & Bjerre, J. (2018b). Introduktion til Calgarymodellerne - familieindsigt og intervention. I B. Voltelen & J. Bjerre, *Familiedialog og refleksion ved alvorlig sygdom : en guide for sundhedsprofessionelle*. (1. udg., s. 19–31). Samfundslitteratur. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/97e57505ea214aff9a0d8823a0105751>

Voltelen, B., & Bjerre, J. (2018a). Familiedialog i praksis - systemisk teori og kommunikation. I B. Voltelen & J. Bjerre, *Familiedialog og refleksion ved alvorlig sygdom* (1. udg., s. 47–68). Samfundslitteratur.

Voltelen, B. og J. B. (2018). Familiens historie - narrativitet og det udvidede stamtræ. I B. og J. B. Voltelen, *Familiedialog og refleksion ved alvorlig sygdom* (1. udg., s. 71–82). Samfundslitteratur.

Winther, I. (2012). Hjemmet. I M. Raunkiær & M. Holen (Red.), *Primærsektor - det nære sundhedsvæsen* (s. 87–105). Munksgaard.

Uge 4. Tema 3: Borgere med kronisk lidelse

Danbjørg, D. B., & Clemensen, J. (2018). Sundhedsteknologi. I *Fag : grundbog i sygepleje*. (2. udg., s. 217–241). Munksgaard.

Dansk sygeplejeråd. (2015). *Træk på sygeplejerskers stærke kompetencer*. <https://www.ft.dk/samling/20151/almdel/suu/bilag/45/1567916.pdf>

Digitaliseringsstyrelsen. (u.å.). *Telemedicinsk hjemmemonitorering til borgere med KOL i hovedstadsregionen*. <https://digst.dk/digital-service/digital-velfaerd/telemedicin-kol/>

Drachmann, A. L., Christiansen, K., & Lunde, A. (2017). Sygeplejerskers arbejde med telemedicin i en tværsektoriel kontekst. *Klinisk Sygepleje*, 2, 80–95.

Kappel, N., & Tanderup, L. (2020a). Social udsathed. I N. Kappel & L. Tanderup, *Social udsathed og sygepleje* (s. 23–33). Samfundslitteratur.

Kappel, N., & Tanderup, L. (2020c). Sundhedsudfordringer og sygdomssammenhænge hos socialt udsatte. I N. Kappel & L. Tanderup, *Social udsathed og sygepleje* (s. 35–42). Samfundslitteratur.

Kappel, N., & Tanderup, L. (2020b). Sundhedskompetence og kulturel sundhedskapital. I N. Kappel & L. Tanderup, *Social udsathed og sygepleje* (s. 77–85). Samfundslitteratur.

Kommunernes Landsforening. (2018a). *Fremtidens digitale kompetencer – når arbejdslivet bliver mere og mere digitalt i kommunerne*. Kommuneforlaget A/S.

Nielsen, M., Dahl, M., Esbensen, G. L., & Bjerre, M. (2018). *Pejlemærker for sundhedsuddannelsernes teknologifokus. Teknologi i sundhedsprofessioner- og praksis*. Danmarks Evalueringsinstitut. <https://www.eva.dk/videregaaende-uddannelse/pejlemaerker-sundhedsuddannelsernes-teknologifokus>

REPHA. (u.å.). *Basal palliativ indsats i kommuner*. REPHA. <https://www.rehpa.dk/professionelle/palliation/organisering-af-palliation/palliativ-indsats-i-kommuner/>

Sundhedsstyrelsen. (2017a). *Anbefalinger for den palliative indsats* (s. 8, 13–29). Sundhedsstyrelsen. <https://www.sst.dk/da/sygdom-og-behandling/~media/79CB83AB4DF74C80837BAAAD55347D0D.ashx>

Witthøfft, A. (2017). Når livet er for kort til hjemmebesøg. *Sygeplejersken, Årg. 117, nr. 5* (2017)(Årg. 117, nr. 5 (2017)), 26–28.

Uge 5. Gruppeprojekt

Uge 6. Gruppeprojekt

Familie, Pårørende og netværk

Uge 35

Dau, S., & Nielsby, U. (2018). Klinisk lederskab - en kompleks og multidimensionel størrelse . I Susanne Dau (Red.), *Klinisk lederskab : en grundbog i sygeplejen*. (1. udg., s. 25–39). FADL. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/937b6ca5469141d3947ac4fab0131a00>

Eldrup, D. S., Glasscock, T., & Friis Andersen, J. (2019). *At lede sygepleje - sygeplejerskens virksomhedsområde*. (2. udg.). Gad.

Hæse, K. (Red.). (2016). Nye begreber i sygeplejerskeuddannelsen : klinisk beslutningstagen og klinisk lederskab. *Uddannelsesnyt [online], Årg. 27, nr. 3* (2016)(Årg. 27, nr. 3 (2016)).

Kristligt dagblad. (2017). *Fortidens idealer fylder når det gælder familien*. <https://www.kristeligt-dagblad.dk/familieliv/fortidens-idealere-fylder-naar-det-gaelder-familien>

Lund, R., & Nilsson, C. J. (2013). Sundhed og sociale netværk. I G. Niklasson (Red.), *Sundhed, menneske og samfund*. (1. udg., s. 271–293). Samfundslitteratur. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/03ff39f1a40d40a58a1e8e5fec139524>

Meldgaard, L., & Dalsgaard, A. (2018). Familien i det senmoderne samfund. I A. Dalsgaard (Red.), *Sociologi for sundhedsprofessionelle*. (1. udg., s. 122–147). Gad. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/25f84e58afb14f5ba856cbb9811a3e11>

Orvik, A. (2015). Den dobbelte kompetansen. I A. Orvik, *Organisatorisk kompetanse : innføring i profesjonskunnskap og klinisk ledelse* (2. udg., s. 17–39). Cappelen Damm akademisk. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/10ddb295e4004081adddf657ce290744>

Projektplanen. (2016). I J. R. Olsson, N. Ahrengot, & M. L. Attrup, *Power i projekter og portefølje* (3. udg., s. 141–159). Jurist og økonomiforbundets forlag. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/be1c6d000772472eb571c872e556763d>

Riiskjær, E. (2019). Samarbejde sundhedsvæsenet og den pårørende. I *I patientens fodspor : gammel i det moderne sundhedsvæsen*. (1. udg., s. 195–206). Munksgaard. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/d111fe4e3ac48df882d17de9f196940>

Sygeplejersken. (u.å.). *Podcast Nr. 7: Bag kærlighedens skjold - at forstå familiesygepleje*. <https://podcasts.apple.com/dk/podcast/sygeplejersken-podcast/id1488081344?l=da>

Voltelen, B., & Bjerre, J. (2018a). *Familedialog og refleksion ved alvorlig sygdom : en guide for sundhedsprofessionelle*. (1. udg.). Samfundslitteratur.

Voltelen, B., & Bjerre, J. (2018c). Livskriser - professionelt nærværd fra fasetænkning til tosporsmodel. I *Familedialog og refleksion ved alvorlig sygdom : en guide for sundhedsprofessionelle*. (1. udg.). Samfundslitteratur.

Uge 36

Bekendtgørelse sundhedsloven. (u.å.). <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/1855>

Bekendtgørelse om retssikkerhed og administration på det sociale område. (u.å.). <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/1846>

Center for frivilligt socialt arbejde. (u.å.). *Guide. Tavshedspligt i frivilligt socialt arbejde*. <https://frivillighed.dk/guides/love-og-regler-for-frivillige-i-kommuner>

Dansk selskab for patientsikkerhed. (u.å.). *Pårørendeinddragelse – personale på gyngende grund*. <https://patientsikkerhed.dk/content/uploads/2017/11/paaroerendeinddragelsepersonale-paagyngendegrund.pdf>

Dansk selskab for patientsikkerhed. (2017). *Pårørende inddragelse - Personale på gyngende grund*. <https://patientsikkerhed.dk/content/uploads/2017/11/paaroerendeinddragelsepersonale-paagyngendegrund.pdf>

Danske Patienter. (u.å.). *Hvad har pårørende krav på*. <https://danskepatienter.dk/patienter-paaroerende/hvad-har-paaroerende-krav-paa>

Danske regioner. (u.å.). *Værdien af værdibaseret styring i Sundhedsvæsenet*. <https://www.youtube.com/watch?v=Sr0PorRufb0>

Det Etiske Råd. (u.å.). *Tema 3: Pårørende*: <https://livetsafslutning.etiskraad.dk/1/tema-3-paaroende#aktiviteter>

Gars, U. (2017). TEKU-modellen - et fælles sprog til at forstå, tænke og tale om teknologier i arbejdslivet. I T. Ungermann & D. Dalkjær (Red.), *Velfærdsteknologi i sundhedsvæsenet* (s. 169–187). Gads forlag. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/da7a7b7cb83d48ed87e097a16ac69916>

KDM. (u.å.). *Pårørende på arbejdsmarked*. <https://www.kmd.dk/indsigter/kmd-analyse-paarørende-paa-arbejdsmarkedet>

Pedersen, I., Lund, M., Glasscock, T., & Eldrup, D. S. (2019). Kvalitetsudvikling. I T. Glasscock, D. S. Eldrup, J. F. Andersen, & m. fl (Red.), *At lede sygepleje: sygeplejerskens virksomhedsområde* (s. 17). Gad. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/c20bc5306bc949da92500b009358644d>

Region Sjælland. (u.å.). *Spilleregler 2.0*. <https://www.regionsjaelland.dk/Sundhed/patient-i-region-sjaelland/frivillighedskoordinator/Documents/spilleregler%2020pdf.pdf>

Sorknæs, A. ., Kolbæk, R., & Fredskild, T. U. (2018). De politiske og administrative rammer for den sundhedsinformatiske udvikling. I T. U. Fredskild, R. Kolbæk, A. D. Sorknæs, & U. Gars (Red.), *De politiske og administrative rammer for den sundhedsinformatiske udvikling* (1. udg., s. 23–44). Gads Forlag.

Sundheds- og ældreministeriet. (u.å.). *Nationale mål for sundhedsvæsenet*. https://sum.dk/Aktuelt/Publikationer/~~/media/Filer%20-%20Publikationer_i_pdf/2019/Nationale-maal-for-sundhedsvaesenet-2019/Nationale-Maal-2019-pub.pdf

Svenningsen, H., & Fredskild, T. U. (2017). Velfærdsteknologiske muligheder for øget patientinddragelse. I *Patientinddragelse i praksis : erfaringer, metoder og perspektiver*. (1. udg., s. 169–197). Gad. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/247324e1977147618eec7a52f2506c3b>

Sygeplejeetisk råd. (u.å.). *Etisk refleksion i sygepleje*. https://dsr.dk/sites/default/files/479/etiskrefleksionisygepleje-web_002.pdf

Thomsen, C. K. J. (2016). Frivillighedens kraftværk. I S. Frovin & C. Johansen (Red.), *Motiver den frie vilje* (s. 16–21). Center for Frivilligt Socialt Arbejde. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/29ce2a4b77fb4603a96cd6cd5787f5b2>

Videnscenter for brugerinddragelse i sundhedsvæsenet. (u.å.). *Tema: Patientinddragelse*. https://www.regioner.dk/media/1535/tema_pr_redigeret_layoutet_260215_0.pdf

Voltelen, B., & Bjerre, J. (2018b). *Familiedialog og refleksion ved alvorlig sygdom : en guide for sundhedsprofessionelle*. (1. udg.). Samfundslitteratur.

Wind, G., & Jorgensen, G. K. (2020). “It has been fun. Super-duper fantastic”: Findings from a Danish respite programme to support young carers. *Health and Social Care in the Community*. *Health and social care in the community*, 28(1), 100–109. https://phmetropol-primo.hosted.exlibrisgroup.com/permalink/f/1n8t27g/TN_cdi_proquest_miscellaneous_2283289113

Ældresagen. (u.å.). *Pårørende - få støtte og hjælp som pårørende*. <https://www.aeldresagen.dk/viden-og-raadgivning/hjaelp-og-stoette/paarørende/gode-raad/gode-raad-til-paarørende-der-arbejder%C2%A0>

Uge 37

Brinkmann, S. (2015). Etik i en kvalitativ verden. I *Kvalitative metoder : en grundbog* (s. 463–479). Hans Reitzels Forlag. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/148c6a833af549da912a9913cbfb8c34>

FOA. (u.å.). *Bryd tabuet - at tale om fejl* [Video]. <https://www.foa.dk/forbund/temaer/p-aa/sigdet-hoejt/tema-videoer>

Hammerich, E., & Frydensberg, K. (u.å.). Kommunikation, kortslutning og kontakt. I E. Hammerich & K. Frydensberg, *Kommunikation, kortslutning og kontakt*.

Hammerich, Else, & m.fl. (2012). At forstå konflikter. I Else Hammerich (Red.), *Konflikt og kontakt : om at forstå og håndtere konflikter*. (3. udg., s. 41–65). Hovedland. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/761cc4414c9e400f8e18dd137cff056b>

Kaae, A. (2018). Gruppeproces og -problemer. I *Problemorienteret projektarbejde : en værktøjsbog* (s. 225–251). Samfundslitteratur. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/84be9cbe19844d4586899f82c6401b18>

Uge 38

Nielsen, D. A., Hjørnholm, T. Q., & Jørgensen, P. S. (2019). Litteratur og kilder. I D. A. Nielsen, T. Q. Hjørnholm, & P. S. Jørgensen, *Det gode bachelorprojekt* (1. udg., s. 92–103). Samfundslitteratur. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/b82914a8-bb5a-4a97-8b23-26a72cdabda0>

Uge 39

Uge 40

Greve, L. (2010). *Den gode præsentation* (s. 16). Samfundslitteratur. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/0bc1e492164a409296b10d259f32b4ad>

Sønderby, L., & Munksgaard, M. E. (2020). Sygeplejestuderende Pitcher. *Uddannelsesnyt, 1*. https://dsr.dk/sites/default/files/2339/uddannelsesnyt_1_2020.pdf

Kulturmøder

Uge 35

Etnisk ulighed i sundhed - et svært, men nødvendigt emne i sygeplejerskeuddannelsen. (2020). *Uddannelsesnyt [online], 2020*.

Børsch, A. (2018). 1.2-O8Health, education and employment outcomes in young refugees in the Nordic countries. *European journal of public health, 28*(suppl_1). <https://doi.org/10.1093/eurpub/cky047.015>

Dau, S., & Nielsby, U. (2018). Klinisk lederskab – en kompleks og multidimensionel størrelse. I *Klinisk lederskab : en grundbog i sygeplejen*. (1. udg., s. 25–39). FADL. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/99c3565b265c454fab7d1c3253f5c698>

Devakumar, D. (2020). Racism and discrimination in COVID-19 responses. *The Lancet (British edition)*, 395(10231), 1194–1194. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(20\)30792-3](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(20)30792-3)

Eldrup, D. S., & Glasscock, T. (2019). Sygeplejerskens virksomhedsområde. I D. S. Eldrup & T. Glasscock (Red.), *At lede sygepleje - sygeplejerskens virksomhedsområde*. (2. udg., s. 13–52, 53–75). Gad.

Halima el Abassi, H., & Aarup, K. (2020). *Rammer coronavirusen især indvandrere og fattige?* <https://www.altinget.dk/artikel/kronik-rammer-coronavirusen-isaer-indvandrere-og-fattige>

Hammerich, E., & Frydensberg, K. (2012b). Kommunikation, kortslutning og kontakt -uddrag. I E. Hammerich & K. Frydensberg, *Konflikt og kontakt : om at forstå og håndtere konflikter*. (3. udg., s. 82–85, 88). Hovedland. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/81602caa099c4a168b2ce187ddf9bd67>

Hempler, N., Jervelund, S. S. R., Villadsen, S. F., & Jensen, K. V. (2020). *Veje til etnisk lighed i sundhed* (s. 1–36). Dansk Selskab for Folkesundhed. https://www.daniskselskabforfolkesundhed.dk/media/hblbpbpov/gps_veje-til-etnisk-lighed-i-sundhed_final.pdf

Håse, K. (Red.). (2016). Nye begreber i sygeplejerskeuddannelsen : klinisk beslutningstagen og klinisk lederskab. *Uddannelsesnyt [online]*, Årg. 27, nr. 3 (2016)(Årg. 27, nr. 3 (2016)).

Kleinman, A. (2006). Anthropology in the clinic: The problem of cultural competency and how to fix it. *PLoS medicine*, 3(10), 1673–1676.

L. Nørredam, M. (2011). Migration, etnicitet og helbred. I R. Lund (Red.), *Medicinsk sociologi : sociale faktorerens betydning for befolkningens helbred*. (2. udg., s. 161–179). Munksgaard Danmark. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/340993c21b9c4bc38a3aa0a690d34085>

Munch, I. (2013). *Kulturelle sundheds- og sygdomsopfattelser* (Grit Niklasson, Red.; s. 37–62). Samfundslitteratur. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/356290d0d50d47c98a7f689be24ab325>

Nielsen, B. F. R., & Krag, H. (2020). *Kulturmøder i sygeplejen*. (1. udg.). Samfundslitteratur.

Nielsen, Ben, & Krag, H. L. (2020). Transkulturel psykiatri. I *Kulturmøder i sygeplejen*. (1. udg., s. 71–77). Samfundslitteratur.

Nielsen, D. S. (2018). “Caught in a Generation Gap”: A Generation Perspective on Refugees Getting Old in Denmark—A Qualitative Study. *Journal of transcultural nursing*, 29(3), 265–273.

Orvik, A. (2015). Den dobbelte kompetansen. I A. Orvik, *Organisatorisk kompetanse : innføring i profesjonskunnskap og klinisk ledelse* / (2. udg., s. 17–39). Cappelen Damm akademisk. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/0d4c18deae084f619b81eb88e7b8a0f9>

Petersen, M. (2014). Unge flygtninges oplevelser af andetgørelse. I G. Schrötter Johansen

(Red.), *Unge livsvilkår : muligheder, risici og professionelle udfordringer*. (1. udg., s. 126–141). Akademisk Forlag. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/e3e8cc17f9ce41abb9ef58a494553317>

Pirtle, W. N. L. (2020). Racial Capitalism: A Fundamental Cause of Novel Coronavirus (COVID-19) Pandemic Inequities in the United States. *Health education & behavior*, 47(4), 504–508.

Sodemann, M. (2020). *Det du ikke ved, får patienten ondt af*. <https://www.ouh.dk/wm527849>

Witthøfft, A. (2016). Først må man forstå hinanden ; Sundhedsvæsenet svigter de etniske patienter ; Sygeplejersker skal selv kunne bestille tolk ; De bygger bro over kulturkløften ; Der sker for mange fejl : fra barnetolk til sygeplejerske. *Sygeplejersken*, Årg. 116, nr. 9 (2016)(Årg. 116, nr. 9 (2016)), 20–32.

Østerskov, M. (u.å.). Hvordan hører vi Ahmeds fortællinger i det transkulturelle rum? *Fokus på familien, Oplysninger mangler*(2), 158–175. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/377b669c0c7440158836006937e7e3b6>

Uge 36

IDF Guideline. (u.å.). <https://idf.org/our-activities/education/diabetes-and-ramadan/healthcare-professionals.html>

Diabetes. (2020). I *Kulturmøder i sygeplejen*. (1. udg., s. 59–69). Samfundslitteratur.

Kappel, N., Tanderup, L., & Pedersen, M. K. (2019). Sygepleje og udsatte patientgrupper. I S. Hundborg (Red.), *Sygepleje & patientinvolvering*, Bind 3 (1. udg., s. 24). FADL. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/b06e9877ad08449981ea8f88c54d71df>

Mygind, A. (2013). Patient perspectives on type 2 diabetes and medicine use during Ramadan among Pakistanis in Denmark. *International journal of clinical pharmacy*, 35(2), 281–288.

Nielsen, D. S. (2019). Cultural Competences Gained Through an Education Program as Ethnic Patient Coordinator: A Qualitative Study. *Journal of transcultural nursing*, 30(4), 394–402.

Pedersen, I., Lund, M., Eldrup, D. S., & Glassock, T. (2019). Kvalitetsudvikling. I I. Pedersen, M. Lund, D. S. Eldrup, & T. Glassock, *At lede sygepleje - sygeplejerskens virksomhedsområde*. (2. udg.). Gad.

Sorknæs, A. D., Kolbæk, R., & Fredskild, T. (2018). De politiske og administrative rammer for den sundhedsinformatiske udvikling. I *Sundhedsinformatik i sundhedsvæsenet* (s. 23–44). Gads Forlag. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/f60f4ad2d1c2465a9191148388d7dbcb>

Svenningsen, H., & Fredskild, T. U. (2017). Velfærdsteknologiske muligheder for øget patientinddragelse. I *Patientinddragelse i praksis - erfaringer, metoder og perspektiver* (s. 169–197). Gads Forlag. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/0fb3a88439f14db3a5abc22106c9bbd7>

Uge 37

Bøgeskov, B. (2019). Sondringen mellem lov og etik: Samvittighedens betydning for professionsetik. *Forstyrrelsen*, 3, 5–8. https://dsr.dk/sites/default/files/2687/forstyrrelsen_3_2019_0.pdf

Bøgeskov, B., & Nielsen, B. (2019). Er tolkeloven uetisk? *Forstyrrelsen*, 3, 14–17. https://dsr.dk/sites/default/files/2687/forstyrrelsen_3_2019_0.pdf

Debesay, J. (2018). Eldre migranternes møde med sundhedsvæsenet. I J. Debesay, *Migrasjon, helse og profesjon* (s. 94–107). Gyldendal Akademisk. <https://depot.litteratur.kp.dk/download-byexternalkey/67bc0749774e435dacf8265ae7a255>

Hammerich, E., & Frydensberg, K. (2012a). At forstå konflikter. I E. Hammerich & K. Frydensberg, *Konflikt og kontakt: om at forstå og håndtere konflikter* (3. udg., s. 41–65). Hovedland. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/d4ad8dda-6ad3-4106-9fa1-b0c61ce86e2d>

Jensen, I. (2018). Kulturforståelse. Kap 8. en analysemodel for interkulturel kommunikation. I I. Jensen, *Grundbog i kulturforståelse*. (3. udg., s. 99–113). Samfundslitteratur. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/c8fec0a07a894a728bee703dc4b3dcf5>

Liversage, A., & Jakobsen, V. (2016). Fra Tyrkiet til Danmark. I A. Liversage & V. Jakobsen, *Ældre fra Tyrkei - hverdagsliv og vilkår* (s. 33–57). Samfundslitteratur. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/e7c5287500544d97b1a196bd3dcd92c1>

Nielsen, B., & Krag, H. (2020). Interkulturel kommunikation. I *Kulturmøder i sygeplejen*. (1. udg., s. 39–47). Samfundslitteratur.

Uge 38

Nielsen, D. A., Hjørnholm, T. Q., & Jørgensen, P. S. (u.å.). Litteratur og kilder. I D. A. Nielsen, T. Q. Hjørnholm, & P. S. Jørgensen, *Det gode bachelorprojekt* (1. udg., s. 92–103). <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/b82914a8bb5a4a978b2326a72cdabda0>

Rienecker, L., & Jakobsen, D. (2021). Feedbackgiver: hvordan kan du give god feedback? I L. Rienecker & D. Jakobsen, *Peer feedback - hvorfor og hvordan?* (1. udg., s. 55–77). Samfundslitteratur. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/0ef311bf40ad446eb12e508f87128b03>

Uge 39

Greve, L. (2010). *Den gode præsentation* (s. 16). Samfundslitteratur. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/0bc1e492164a409296b10d259f32b4ad>

Uge 40

Ældrelev

Uge 35

- Bojsen-Møller, M. J., & Nielsen, O. F. (2012). Normal aldring. I M. J. Bojsen-Møller & O. F. Nielsen (Red.), *Anatomi og fysiologi : Hånden på hjertet* (s. 491–501). Munksgaard.
- Bülow, M. H. (2018). Gerontologisk forståelsesramme - hvad er (god) aldring? I S. Glasdam & F. F. Jacobsen (Red.), *Gerontologi : perspektiver på ældre mennesker*. (1. udg., s. 35–50). Gad.
- Christensen, K. (2018). Fysiske og kognitive ændringer gennem voksenlivet. I S. Glasdam & F. F. Jacobsen (Red.), *Gerontologi : perspektiver på ældre mennesker*. (1. udg., s. 276–290). Gad.
- Gillespie, M. (2010). Using the Situated Clinical Decision-Making framework to guide analysis of nurses' clinical decision-making. *Nurse education in practice*, 10(6), 333–340.
- Glasdam, S., & Jacobsen, F. F. (2018). Indledning: livet som ældre i en skandinavisk kontekst. I S. Glasdam & F. F. Jacobsen (Red.), *Gerontologi : perspektiver på ældre mennesker*. (1. udg., s. 9–17). Gad.
- Haase, K., Barbesgaard, H., Suhr, L., Hjortshøj, M., & Andersen, J. F. . K. (2016). Nye begreber i sygeplejerskeuddannelsen : klinisk beslutningstagen og klinisk lederskab. *Uddannelsesnyt*, 27(3), 11–16.
- Hjortbak, B. R., & Handberg, C. (2018). Det politiske landskab. I J. F. Andersen & K. Falk (Red.), *Sundhedsvæsenet på tværs*. (3. udg., s. 19–32). Munksgaard. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/dfda95cc5cfc4b26a6d0a0490af6bf56>
- Kalfoss, M. H. (2017). Attitudes to ageing among older Norwegian adults living in the community. *British journal of community nursing*, 22(5), 238–245.
- Kjær, T. A. (2018). Når døden er i sigte. I S. Glasdam & F. F. Jacobsen (Red.), *Gerontologi : perspektiver på ældre mennesker*. (1. udg., s. 437–450). Gad.
- Larsen, L. (2016). Alderismens tidsalder. *Gerontologi*, 32(2), 4–7. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/7bc7e75fd7d046e88b0ac73d83427609>
- Sundhedsstyrelsen. (2019). *Ældres sundhed og trivsel*. <https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2019/%C3%86ldres-sundhed-og-trivsel.ashx?la=da&hash=3835E7DDE20760469754D66649C3CACC0F47125B>
- Tellervo, J. (2016). Sorg handler ikke om alder. I *Den palliative indsats – en patientcentreret tilgang* (s. 191–208). Munksgaard. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/188ed2c3619442138c3babd9b6a8c150>
- Winther, I. W. (2012). Hjemmet. I *Primærsektor : det nære sundhedsvæsen* (s. 87–105). Munksgaard. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/b9ab7a74ab80411ba8d64744dd10ec90>

Uge 36

Forholdet mellom avhengighet og autonomi i hjemmesykepleien. (2009). *Klinisk sygepleje*, 23(2), 15–23.

Glasdam, S. (2018). Alder og aldring betragtes på mange måder. I S. Glasdam & F. F. Jacobsen (Red.), *Gerontologi : perspektiver på ældre mennesker*. (1. udg., s. 20–34). Gad.

Grøn, L. (2018). Sårbarhed i ældrelivet mellem kategorisering og erfaring. Hvem er de sårbare ældre? I S. Glasdam & F. F. Jacobsen (Red.), *Gerontologi : perspektiver på ældre mennesker*. (1. udg., s. 338–353). Gad.

Holm, E., & Henriksen, L. (2017). Sygdom hos den geriatriske patient. I S. Jastrup & E. Holm (Red.), *Sygepleje til ældre* (s. 53–64). Munksgaard. <https://depot.litteratur.kp.dk/download-byexternalkey/76c9b88ddeb84edaa46c9319523b4e8e>

Kompetencecenter for Patientoplevelser, & Ældresagen. (2020). *En værdig behandling - ældres medicinske patienters oplevelse af værdighed i mødet med sundhedsvæsenet* (s. 5–10, 20–65). <https://www.aeldresagen.dk/presse/viden-om-aeldre/analyser-og-undersogelser/2020-analyse-en-vaerdig-behandling-091020>

Lien, C., Rosen, T., Bloemen, E. M., Abrams, R. C., Pavlou, M., & Lachs, M. S. (2016). Narratives of Self-Neglect: Patterns of Traumatic Personal Experiences and Maladaptive Behaviors in Cognitively Intact Older Adults. *Journal of the American Geriatrics Society (JAGS)*, 64(11), 195–200.

Marselisborg – Center for Udvikling, K. og V. (2016). *Styrket indsats mod ensomhed hos ældre mennesker med meget hjemmehjælp* (s. 19–40). Sundhedsstyrelsen. <https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2016/Styrket-indsats-mod-ensomhed-hos-%C3%A6ldre-mennesker-med-meget-hjemmehj%C3%A6lp/Styrket-indsats-mod-ensomhed-hos-%C3%A6ldre-mennesker-med-meget-hjemmehj%C3%A6lp-Rapport.ashx?la=da&hash=DF308671AF239951221C0192DE7F70260910068B>

Munksgaard, M. E. (2018). Ældre, it og teknologi. I S. Glasdam & F. F. Jacobsen (Red.), *Gerontologi : perspektiver på ældre mennesker*. (1. udg., s. 259–275). Gad.

Pedersen, I., Lund, M., Eldrup, D. S., & Glasscock, T. (2019). Kvalitetsudvikling. I D. S. Eldrup & T. Glasscock (Red.), *At lede sygepleje - sygeplejerskens virksomhedsområde*. (2. udg., s. 269–300). Gad.

Swane, C. E. (2017). Ældre menneskers ensomhed - etablering af et sundhedsfagligt felt. *Månedsskrift for Almen Praksis*, 95(6-7), 548–555. https://www.egv.dk/images/omfonden/Christine_Swane/Aeldre_menneskers_ensomhed_juni_2017_maanedskrift_for_almen_praksis.pdf

Swane, C. E. (2018). *Forskelle i ældre menneskers sociale isolation – erfaringer fra et holandsk studie*. (Nyhedsbrev, juni., s. 1–6). Ensomme Gamles Værn. https://www.egv.dk/images/konferencer/Empowerment_of_socially_isolated_older_persons/PDF-juni-2018-Forskellighed-i-ldre-menneskers-sociale-isolation.pdf

WHO. (2011). *European report on preventing elder maltreatment* (s. 1–12). World Health Organization. https://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0010/144676/e95110.pdf

Uge 37

Brüner, R. N. (2018). At miste sin livsledsager i sit otium. I S. Glasdam & F. F. Jacobsen (Red.), *Gerontologi : perspektiver på ældre mennesker*. (1. udg., s. 424–436). Gad.

Christensen, A. (2006). *Etik i ældrepleje - en manual*. Kommunernes Landsforening, Det Kommunale Kartel og Sundhedskartellet. https://sundhedskartellet.dk/dsr/upload/7/46/659/etik_i_aeldrepleje.PDF

Debesay, J., Arora, S., & Bergland, A. (2018). Livet som ældre med migrationsbaggrund. I J. Debesay, S. Arora, & A. Bergland, *Gerontologi : perspektiver på ældre mennesker*. (1. udg., s. 157–169). Gad.

Erlangsen, A. (2014). *Forebyggelse af ældres selvmord - evidensbaseret viden* (s. 1–24). Socialstyrelsen. <https://www.sufo.dk/wp-content/uploads/2014/06/Review-Forebyggelse-af-aeldres-selvmoerd-evidensbaseret-viden-2014.pdf>

Nielsen, D. S., Minet, L., Zeraig, L., Rasmussen, D. N., & Sodemann, M. (2018). “Caught in a Generation Gap”: A Generation Perspective on Refugees Getting Old in Denmark—A Qualitative Study. *Journal of transcultural nursing*, 29(3), 265–273.

Nørredam ML. (2011). Migration, etnicitet og helbred. I R. Lund, C. J. Nilsson, U. Christensen, & L. Schmidt (Red.), *Medicinsk sociologi : sociale faktorerers betydning for befolkningens helbred*. (2. udg., s. 161–179). Munksgaard Danmark. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/340993c21b9c4bc38a3aa0a690d34085>

Socialforvaltningen. (2006). *Sundhedsteamet*. Københavns Kommune. http://www.hjemlose-sundhed.dk/images/SundhedsTeam_folder_DK.pdf

Voetmann, C. (2019). Ældre og seksualitet. I G. Rohde, S. Rasmussen, & N. Vahl (Red.), *Geriatrici : en grundbog i sygeplejen*. (s. 147–166). FADL’s Forlag. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/30b48aead94545329a9ff02e4141a5c6>

Uge 38

Munksgaard, M. E., & Haase, K. (2020). (Un)boxing Future Health. *Uddannelsesnyt*, 31(2), 23–27. https://issuu.com/ribertus/docs/uddannelsesnyt_2_2020

Digital sygepleje i et ulige samfund

Introduktion

Københavns Professionshøjskole. 2021. *4. semester, Sygeplejerskeuddannelsen*. <https://www.kurh.dk/wp-content/uploads/sites/31/2020/12/semesterbeskrivelse-4-semester-foraar-2021.pdf?x31767>.

Astrup Nielsen, Diana, Thea Qvist Hjørnholm, og Stray Jørgensen. Peter. 2019. “Kvalitative dataindsamlingsmetoder”. I *Det gode bachelorprojekt i sundhedsuddannelserne : håndbog i opgaveskrivning og metode.*, Frederiksberg: Samfundslitteratur, 181–203. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/b2443c2d353544d8b94c10252e25d97b>.

Klinisk lederskab og Organisation

Kappel, Nanna m.fl. 2016. "Nye begreber i sygeplejerskeuddannelsen. Klinisk beslutningstagen og klinisk lederskab" red. Fagligt Selskab for Undervisende Sygeplejersker. *Uddannelsesnyt* 27(3): 11–16.

Eldrup, Dorte S. 2014. "Sundhedsvæsenet som organisation". I *At lede sygepleje - sygeplejerskens virksomhedsområde.*, red. Dorte S. Eldrup og Tine Glasscock. Kbh.]: Gad, 53–75.

Danbjørg, Dorte Boe, og Finn Olesen. 2018. "Sygepleje og teknologi". *Klinisk sygepleje* 32(1): 73–78.

Orvik, Arne. 2015. "Den dobbelte kompetansen". I *Organisatorisk kompetanse : innføring i profesjonskunnskap og klinisk ledelse*, Oslo: Cappelen Damm akademisk, 17–39. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/3962eefcc9cc45a19f431172e3023b74>.

Dau, Susanne, og Ulla Nielsby. 2018. "Klinisk lederskab – en kompleks og multidimensionel størrelse". I *Klinisk lederskab : en grundbog i sygeplejen.*, Kbh.: FADL, 25–39. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/99c3565b265c454fab7d1c3253f5c698>.

Glasscock, Tine. 2019. "Klinisk lederskab i sygeplejen". I *At lede sygepleje - sygeplejerskens virksomhedsområde*, København: Forfatterne og Gads Forlag, 13–52.

Munksgaard, Marianne Eilsø. 2020. "Etik på spil i klinisklederskab". I *Etiske problemstillinger, dilemmaer og paradokser for sundhedsprofessionelle*, Kbh.: Gad, 49–62. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/a4abb4f57315494aa10ccb96e95bba43>.

Kvalitetsudvikling og kvalitet af sundhedsdata

Søgaard, Vinni Yang, red. 2015. "Der er ikke tid til at måle korrekt blodtryk ; Fornemmelse for blodtryk". *Sygeplejersken* Årg. 115, nr. 11 (2015)(Årg. 115, nr. 11 (2015)): S. 36–41.

Thisted, Jens. 2018. *Forskningsmetode i praksis : projektorienteret videnskabsteori og forskningsmetodik*. 2. udgave (ny revideret udgave).. Kbh.: Munksgaard.

Pedersen, U.P. 2018. "Kun få instrumenter kan anvendes til screening af ernæring | Sygeplejersken". *DSR*. <https://dsr.dk/sygeplejersken/arkiv/ff-nr-2018-3/kun-faa-instrumenter-kan-anvendes-til-screening-af-ernaering>.

"LUP Somatik | KOPA - Kompetencecenter for Patientoplevelser". <https://patientoplevelser.dk/lup/landsdaekkende-undersoegelse-patientoplevelser-lup>.

Christensen, A.S. 2014. "Mål blodtrykket korrekt | Sygeplejersken". *DSR*. <https://dsr.dk/sygeplejersken/arkiv/sy-nr-2014-11/maal-blodtrykket-korrekt>.

"Regionernes Kliniske Kvalitetsudviklingsprogram". <https://www.rkkp.dk/>.

Sølling, I., A. Mielche, og S. Elkjær. 2005. "Synspunkt: Farvel til Boel-testen | Sygeplejersken". *DSR*. <https://dsr.dk/sygeplejersken/arkiv/sy-nr-2005-3/synspunkt-farvel-til-boel-testen>.

Pedersen, I. 2019. *Kvalitetsudvikling*. red. Eldrup og Glasscock. Gads Forlag. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/8ffcca9bd3ff429e9f3f7977115c61a0>.

Dam Rasmussen, Lise, Elvi Weinreich, og Benjamin Miguel Olivares Bøgeskov. 2016. "Klinisk ledelse – inddragelse eller opdragelse af patienten?" I *Borgernær ledelse.*, Kbh.: Akademisk Forlag, 130–53.

Patientinddragelse/involvering og sundhedskompetence (health literacy)

Jacobsen, Charlotte, Line Hjøllund Pedersen, og Alexandra Ryborg Jønsson. 2019. "Patientens perspektiv - om kunsten at støtte det hele menneske". I *Patientinddragelse : politik, profession og bruger.*, red. Kim Jørgensen. Frederiksberg: Samfundslitteratur, 183–97.

Nygaard Nielsen, Susanne, og Raymond Kolbæk. 2018. "Sundhedskompetence - et begreb med betydning for patientinvolvering". *Fag & forskning* (2018, nr. 3). <https://dsr.dk/sygeplejersken/arkiv/ff-nr-2018-3/sundhedskompetence-et-begreb-med-betydning-for-patientinvolvering>.

Aaby, Anna m.fl. 2020. *Sundhedskompetence i et strukturelt perspektiv - En vej til lighed i sundhed? GPS -GOD PRAKSIS I FOLKESUNDHED DANSK SELSKAB FOR FOLKESUNDHED DANSK HEALTH LITERACY NETVAERK*. Dansk Selskab for Folkesundhed og Dansk Health Literacy Netværk. https://www.danskselskabforfolkesundhed.dk/media/qdilie3/hovedrapport-en-vej-til-lighed_-sundhedskompetence-i-et-strukturelt-perspektiv.pdf.

Svenningsen, Hanne, og Trine Ungermann Fredskild. 2017. "Velfærdsteknologiske muligheder for øget patientinddragelse". I *Patientinddragelse i praksis : erfaringer, metoder og perspektiver.*, red. Kathrine (edt) Hoffmann Pii og Trine (edt) Ungermann Fredskild. Kbh.: Gad, 169–97.

"Værdibaseret sundhed i Danmark - Anbefalinger for vejen frem". 2018. <https://www.regioner.dk/media/11353/anbefalinger-for-det-fremtidige-arbejde-med-vaerdibaseret-sundhed.pdf>.

Strategier og visioner

"8 nationale mål for sundhedsvæsenet | Sundhedsministeriet". <https://sum.dk/temaer/8-nationale-maal-for-sundhedsvaesenet>.

"Pejlemærker for sundhedsuddannelsernes teknologifokus | EVA". <https://www.eva.dk/videregaende-uddannelse/pejlemaerker-sundhedsuddannelsernes-teknologifokus>.

"Sundhed.dk's strategi 2019-2022 - sundhed.dk". <https://www.sundhed.dk/borger/service/om-sundheddk/om-organisationen/sundheddks-strategi-2019-2022/>.

Ét sikkert og sammenhængende sundhedsnetværk for alle : strategi for digital sundhed 2018-2022. 2018. København: Sundheds- og Ældreministeriet. <https://sundhedsdatastyrelsen.dk/da/strategier-og-projekter/strategi-for-digital-sundhed>.

Sundhedsdata og PRO-data

“Nyt projekt indfører PRO på patientens præmisser i appen Mit Sygehus | Danske Patienter”. <https://danskepatienter.dk/politik-presse/nyheder/nyt-projekt-indfoerer-pro-paa-patientens-praemisser-i-appen-mit-sygehus>.

Langstrup, Henriette. 2019. “Patient-reported data and the politics of meaningful data work” red. Kathleen H Pine m.fl. *Health informatics journal* 25(3): 567–76.

Program PRO: anvendelse af PRO-data i kvalitetsudviklingen af det danske sundhedsvæsen : anbefalinger og vidensgrundlag. 2016. Trygfonden : Videnscenter for Brugerinddragelse. https://danskepatienter.dk/sites/danskepatienter.dk/files/media/Publikationer%20-%20Egne/B_ViBIS/A_Rapporter%20og%20unders%C3%B8gelser/program_pro-rapport.pdf.

Bregnballe Vibeke. 2018. “PRO-data er ingen garanti for patientinvolvering”. *Fag & forskning* 2018(S. 62-66). <https://dsr.dk/sygeplejersken/arkiv/ff-nr-2018-4/pro-data-er-ingen-garanti-for-patientinvolvering>.

Lindemann, Britt, og Susanne Bloch Kjeldsen. 2017. “Værdibaseret forvirring ; Porters principper ; Mere ansvar til personalet”. *Sygeplejersken* 117(4): 20–33.

Velfærdsteknologi, Teknologiforståelse, overvågning, kritisk vurdering af teknologi

Hull Frich, Bente. 2017. “Omsorg i teknologien? Teknologi i omsorgen? -Et STS studie af telepraksis Bente Hull Frich”. Center for STS forskning, Institut for Kommunikation og Kultur, Aarhus Universitet. https://www.dasts.dk/wp-content/uploads/Bente-Hull-Frich_pdf_reduced.pdf.

Birkler, Jacob. 2016. “Overvågning af patienten”. I *Overvågning i sundhedsvæsenet*, Kbh.: Munksgaard, 19–55.

Bossen, Claus, Finn Olesen, og Henriette Langstrup. 2020. *Teknologiforståelse fra et brugerperspektiv*. UCL. <http://videotool.dk/ucl/c6241/v51423>.

Gars, Ulla, og Hanne Skov. 2018. “Teknostress og teknologiforståelse - når teknologier opleves som forandringsagenter i arbejdslivet”. I *Sundhedsinformatik i sundhedsvæsenet*, red. Trine Fredskild. Gads Forlag, 77–103. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternal-key/370781abb5ee44809bf28d5d38643d32>.

VTV - Velfærds Teknologi Vurdering. Teknologisk Institut. <https://www.teknologisk.dk/ydelser/vtv-velfaerdsteknologivurdering/32944>.

Sorknæs, A.D., og T. Fredskild. 2018. “De politiske og administrative rammer for den sundhedsinformatiske udvikling”. I *Sundhedsinformatik i sundhedsvæsenet*, København: Gads Forlag, 23–44. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternal-key/f60f4ad2d1c2465a9191148388d7dbcb>.

Svenningsen, H., og T.U. Fredskild. 2017. “Velfærdsteknologiske muligheder for øget patientinddragelse”. I *Patientinddragelse i praksis - erfaringer, metoder og perspektiver*, København:

Gads Forlag, 169–97. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/0fb3a88439f14db3a5abc22106c9bbd7>.

Telemedicin, App's, kommunikation og konflikt

Andersen, Lars Bo, Peter Danholt, og Peter Lauritsen. 2018. "Digitization and the distance between case managers and placed children in Teledialogue". *STS Encounters* 10(2-3). <https://www.dasts.dk/wp-content/uploads/Andersen-Danholt-Lauritsen-2018-digitization-distance.pdf>.

"EMENTO A/S". <https://emento.dk/>.

Hull Frich, Bente, og Finn Olesen. 2020. "Etik og telemedicin". I *Etiske problemstillinger, dilemmaer og paradokser for sundhedsprofessionelle*, red. Solveig Fjordside (edt), Marianne Eilsø Munksgaard (edt), og Elisabeth Backe-Nielsen (ctb). Kbh.]: Gad.

FOA. "Tema-videoer | FOA". <https://www.foa.dk/forbund/temaer/p-aa/sig-det-hoejt/tema-videoer>.

Schou, Lone. 2017. "Fra indlagt til udlagt – telemedicins behandling og pleje i eget hjem af kroniske syge patienter med akut forværring". I *Velfærdsteknologi i sundhedsvæsenet*, København: Gads Forlag, 299–309. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/d49cefd13ba14a978c4949928967f4fc>.

Hammerich, E., og K. Frydensberg. 2012. "At forstå konflikter". I *Konflikt og kontakt : om at forstå og håndtere konflikter.*, red. Else Hammerich (aut led), Kirsten Frydensberg (aut led), Palle Bendsen (aut), og Center for Konfliktløsning. Højbjerg: Hovedland ; i samarbejde med Center for konfliktløsning, 41–65. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/d4ad8dda6ad341069fa1b0c61ce86e2d>.

"Kommunikation, kortslutning og kontakt". 2012. I *Konflikt og kontakt : om at forstå og håndtere konflikter.*, Højbjerg: Hovedland ; i samarbejde med Center for konfliktløsning, 82–88. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/33b10522c7f149f3bfa44ba620b69cbe>.

Pedersen, Lars. 2017. "Virtuel kommunikation - muter I, når I mødes?" I *Er der en leder til stede? Distanceledelse og virtuelt samarbejde*, red. Annette Kjølby. Samfundslitteratur, 145–75. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/e5897f9e346c4840a7ee46e2697b5985>.

Etiske dilemmaer og digital dannelse

Olivares Bøgeskov, Benjamin, og Marianne Eilsø Munksgaard. 2020. "Etik og sociale medier". I *Etiske problemstillinger, dilemmaer og paradokser for sundhedsprofessionelle*, red. Solveig Fjordside (edt), Marianne Eilsø Munksgaard (edt), og Elisabeth Backe-Nielsen (ctb). Kbh.]: Gad.

Supplerende artikler om Ulighed i sundhed, PRO-data, fællessprog mm.

Statens Institut for Folkesundhed. 2020. *Social Ulighed i Sundhed*. Sundhedsstyrelsen.

“Fælles sprog for datakvalitet | Fællesoffentlig Digital Arkitektur”. <https://arkitektur.digst.dk/node/625>.

Juhl Rasmussen, Anders, og Morten Sodemann. 2020. “Narrativ medicin som nyt, interdisciplinært felt” red. Juhl Rasmussen Sodemann. *Ugeskrift for læger [online]*. https://ugeskriftet.dk/files/scientific_article_files/2020-02/v08190446_0.pdf.

Sønderby, Linn Wagner, og Marianne Eilsø Munksgaard. 2020. “Sygeplejestuderende pitcher”. *Uddannelsesnyt [online]* 31(1): 6–9.

Deltema

Bregnballe B., Rodkjær L. Ø., Ågård A. S., Handberg C., & Lomborg, K. (2015). Fælles beslutningstagen : en metode til patientinvolvering. *Sygeplejersken, Årg. 115, nr. 12*, 74–76.

Bregnballe, B., Rodkjær, L. Ø., Ågård, A. S., Handberg, C., & Lomborg, K. (2015). Fælles beslutningstagen : en metode til patientinvolvering. *Sygeplejersken, 115(12)*, 74–76.

Dahlgren, G., & Whitehead, M. (2006). *WHO Collaborating Centre for Policy Research on Social Determinants of Health University of Liverpool*. https://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0018/103824/E89384.pdf

Diderichsen, F., Andersen, I., & Manuel, C. (2011). *Ulighed i sundhed Årsager og indsatser* (s. 12–28). Sundhedsstyrelsen. https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2011/Publ2011/SURA/Ulighed_i_sundhed/Ulighed-i-Sundhed-%E2%80%93-%C3%A5rsager-og-indsatser.ashx?la=da&hash=11C16C2D3079EB13C9A927C01D6EC5C6DE1DDEBC

Evron, L. (2020). Sundhedsfremme og Forebyggelse. I J. L. Rasmussens & M. K. Pedersen (Red.), *Folkesundhedsvidenskab og epidemiologi* (2. udg., s. 53–87). Gad.

Jekes, I. (2019). Lovgivning som ramme for den kommunale sygepleje. I *Sygepleje i det nære sundhedsvæsen* (1. udg., s. 48–64). Gad. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternal-key/fc0e62713ebc4bedb4940af71d7e66f5>

Johansen, N. B., Lykke, M. B., Bekker-Jepesen, M., Buhelt, L. P., Allesøe, K., Andreasen, A. H., & Lau, C. J. (2017). *Sundhedsprofil for Region Hovedstaden og kommuner 2017 – Kronisk sygdom*. Center for Klinisk Forskning og Forebyggelse og Center for Sundhed, Region Hovedstaden. https://www.frederiksberghospital.dk/ckff/sektioner/SSF/sundhedsprofilen/Documents/Sundhedsprofil%202017/Sundhedsprofil_2017_Sammenfatning_Kronisk%20sygdom.pdf

Kappel, N., & Tanderup, L. (2020). Sundhedskompetence og kulturel sundhedskapital. I N. Kappel & L. Tanderup, *Social udsathed og sygepleje* (1. udg., s. 77–86). Samfundslitteratur.

Kristensen, S., & Mainz J. (2020). Hvordan håndteres UTH, og hvad er deres hyppighed. I S.

Kristensen & Mainz J., *Basal patientsikkerhed* (s. 65–86). Munksgaard. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/fb88d3afe0044f53b809888cb7420bf1>

Kristensen, S., & Mainz, J. (2020). Hvordan forbedres patientsikkerheden i dagligdagen. I S. Kristensen & J. Mainz, *Basal patientsikkerhed* (1. udg., s. 137–145). Munksgaard. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/939a94ff25c24356bafddb16e485b006>

Lau, C. J., Lykke, M. B., Bekker-Jepesen, M., Buhelt, L. P., Andreasen, A. H., & Johansen, N. B. (u.å.). *Sundhedsprofil for Region Hovedstaden og kommuner 2017 – Sundhedsadfærd og risikofaktorer*. Center for Klinisk Forskning og Forebyggelse og Center for Sundhed, Region Hovedstaden. [https://www.regionh.dk/til-fagfolk/Sundhed/Sundhedsprofilen/Documents/2017/Udgivelser/Sundhedsprofil%202017%20-%20Sundhedsadf%c3%a6rd%20og%20risikofaktorer%20\(sammenfatning\).pdf](https://www.regionh.dk/til-fagfolk/Sundhed/Sundhedsprofilen/Documents/2017/Udgivelser/Sundhedsprofil%202017%20-%20Sundhedsadf%c3%a6rd%20og%20risikofaktorer%20(sammenfatning).pdf)

Maribo, T., Lange, L. B., & Nielsen, C. V. (2016). ICF. I *Rehabilitering : en grundbog* (2. udg., s. 73–88). Gad. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/baf90870be78401981e4118ed595efcb>

Pedersen, M. K. (2020). Social ulighed i folkesundhed. I J.L. Rasmussens og M. K. Pedersen (Red.), *Folkesundhedsvidenskab og epidemiologi* (s. 115–132). Gads Forlag.

Povlsen, L. (2020). Folkesundhedsarbejde i et historisk perspektiv. I J.L. Rasmussens og M. Kjølner Pedersen (Red.), *Folkesundhedsvidenskab og epidemiologi* (2. udg., s. 33–52). Gad.

Retsinformation.dk. (2011). *Vejledning om rapportering af utilsigtede hændelser i sundhedsvæsenet m.v.* Sundheds- og Ældreministeriet. <https://www.retsinformation.dk/eli/mt/2011/1>

Schmidt A.V. (2020). Epidemiologiske design. I J. L. Rasmussen & Pedersen M.K. (Red.), *Folkesundhedsvidenskab og epidemiologi* (2. udg., s. 159–190). Gad.

Spile, M. (2017). Omsorg ved livets afslutning. I *Sygepleje til ældre* (1. udg., s. 287–302). Munksgaard. <https://depot.litteratur.kp.dk/downloadbyexternalkey/743fb3b05402402a8e5c82f9388a4265>

Sundheds- og Ældreministeriet. (u.å.). *Bekendtgørelse af sundhedsloven. Kap 61- Patientsikkerhed*. <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2018/191>

Tellervo, J. (2019). Ældre menneskers sorg – fra underkendelse til anerkendelse. I Jacobsen M.H., Guldin M., & Busch C.J. (Red.), *Giv sorgen ord : sorgkultur i forandring*. (1. udg., s. 289–312). Munksgaard.

Vinge, S. (2018). *Kompleksitet i den kommunale sygepleje – En analyse af sygeplejerskernes perspektiver på kompleksitet i sygeplejen*. VIVE – Viden til Velfærd Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd. <https://www.vive.dk/media/pure/10847/2305498>

Vinge, S. (u.å.). *Vurdering af kompleksitet i klinisk sygepleje - med afledte refleksioner over ansvar og kompetenceområde*. OUH Region Syddanmark og KFIU - Uddannelse og Kompetenceudvikling. <https://docplayer.dk/38228960-Vurdering-af-kompleksitet-i-klinisk-sygepleje.html>

Innovation på tværs

Rohde, L og Boelsmand, J. (2016): *Innovative studerende – arbejdsbog til professionsuddannelserne*. Akademisk Forlag s. 10 – 100.